

Ds R. Vissinga

Psalm 84 tgv afscheid Verrijzeniskerk op 17 maart 2013

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Dit huis van hout en steen, dat lang de stormen heeft doorstaan, waar nog de wolk gebeden hangt van wie zijn voorgegaan.

Vanaf 1970 maken eerst de gereformeerden en later samen met de hervormden gebruik van deze katholieke kerk. Vandaag sluiten de protestanten een periode van meer dan 40 jaar af.

Er is hier gezongen en gebeden, geluisterd en gesproken, gelachen en gehuild, beleden en gevierd.

Door jongeren en ouderen, door wie hier in al die jaren kwamen.

Velen hadden en hebben er hun vaste plek. We hadden er een dak boven het hoofd, grond onder de voeten en kregen er een steun in de rug. Dit huis van hout en steen.

Meer dan hout en steen is de titel van een boek dat twee jaar geleden uitkwam. Het gaat over de sluiting en herbestemming van kerkgebouwen.

Een veelzeggende titel. Want een kerkgebouw is meer dan een huis van hout en steen.

Het is een gebouw waar mensen mee verbonden raken, zowel met het hoofd als met het hart;

een gebouw dat diepe herinneringen oproept, waarbij soms oude wonden weer open gaan.

Zo'n gebouw is meer dan een huis van hout en steen.

Het is ook het huis van God. Hier komen we voor het aangezicht van God.

Hier spreken we voor Hem onze gebeden uit. Hier naderen we om zijn Woord te horen.

Om aangesproken en tegengesproken te worden. Om nieuwe moed en inspiratie te ontvangen.

Om het heil te vieren in doop en avondmaal.

Het is veelzeggende dat onze katholieke broeders en zusters als ze dit gebouw binnengaan een kruis slaan, soms na hun vingers in wijwater gedompeld te hebben. Voor hen is dit huis van God heilig.

Dat is voor protestanten niet zo. Voor hen kan iedere plaats worden tot een huis van God.

Vorige week hoorden we het verhaal van aartsvader Jacob die droomt van een ladder waarvan de top tot aan de hemel reikt en waarlangs engelen afdalen en weer opstijgen.

Als hij wakker wordt zegt hij met eerbied en ontzag: dit is niet anders dan het huis van God.

Het huis van God, zomaar een plek in de open lucht waar God je tegemoetkomt en aanspreekt.

Het kan zomaar en overal gebeuren.

Ook op vaste plekken. Een huiskamer die daarvoor op zondagmorgen wordt ingericht.

Een aula of een kantine. En ook een kerkgebouw. De tempel in Jeruzalem.

Waar het om gaat is dat er een plek is waar je kunt ervaren, dat je niet zinloos en doelloos ronddooft op deze aarde, koud en ongeborgen. Een plek waar de vragen waar je tegenop loopt in het leven worden herkend en opgenomen. Waar je soms een begin van een antwoord kunt horen. Een plek waar je iets kunt ervaren van geborgenheid, van veiligheid en warmte. Waar je kunt horen dat je leven ertoe doet. En waar je ertoe wordt uitgenodigd verder en dieper te kijken dan je met je ogen kunt.

Religie en geloof willen dat besef wekken.

De filosoof Habermas ziet als kracht van religie dat ze het vermogen heeft om te troosten.

En volgens hem benadrukken het jodendom en het christendom in hun overtuigingen en praktijk de onvervangbare waarde van ieder uniek mens. Bij gerechtigheid en barmhartigheid gaat het om de enkeling, die er toe doet.

Het gaat in de kerk om de stem die zegt: 'Jij wordt bemind, je bent aanvaard, je bent geborgen. Wees welkom.'

Hoezeer het daar ook om gaat en hoe nodig we dat ook hebben, die woorden nemen het gevoel van ongeborgenheid dat mensen kan overvallen niet meteen weg.

De samenleving geeft mensen het gevoel overbodig en vervangbaar te zijn. Op het werk ben je zomaar 'boventallig'. Dat betekent dat je eruit ligt. Het besef er als individu toe te doen en waardevol te zijn vermindert. Wie heeft je nodig? Voor jou een ander ...

Er is een algemene verzakelijking van relaties. Het lijkt wel de voornaamste vraag wat je aan iemand hebt. En hoe je gebruik van hem of haar kan maken.

Er is een verontrustende mate van geestelijke ongeborgenheid. Mensen zoeken wel van alles wat hen geborgenheid moet geven, zoals familie, werk, recreatie, maar het is allemaal broos en er hoeft maar iets te gebeuren of je ervaart dat je thuisloos bent.

In Psalm 84 gaat het in het huis van de Heer om een inclusieve gemeenschap, waar zelfs de mus en de zwaluw hun huis en nest vinden. Een huis zonder drempels of eisen.

Je hoeft er niet vooraan te staan om je gekoesterd te weten, maar je mag ook een plaatsje vinden onder het dak.

Opvallend is dat dit lied onderweg gezongen is, door pelgrims die op weg zijn naar de tempel, terwijl die nog helemaal niet in beeld is. Terwijl er nog nachten zijn, waarin ze zich 'koud en ongeborgen' weten. Het is nog ver.

De afstand tot het heil, tot Gods huis, dat beleefd kan worden als een huis voor de ziel, is nog groot.

Ook al kan er in een droom misschien een ladder naar de hemel zijn, bij het ontwaken is dat besef van Gods nabijheid weer weg. Je moet weer door. Je moet weer krachten verzamelen. Wie dan weer in beweging komt kan dit lied op de lippen nemen.

Het frappante is: in het zingen komt de tempel in beeld. In de verbeelding ziet de dichter het al voor zich. Hij ziet dat voor hem een plek is toebereid: er wordt een plek voor hem ingeruimd.

En wie het meezingt, die ziet het ook. Die ziet ook, dat het heil niet alleen voor hem bestemd is, maar dat anderen er in delen, zelfs af en aan vliegende vogeltjes. Ontroerend ziet de dichter, in zijn verbeelding, zelfs de jongen voor zich. Hij kijkt over de rand van het nest. Terwijl hij er nog niet is, terwijl hij nog ver weg is, ziet hij het al voor zich.

Daar ligt de kracht van het zingen, niet alleen van dit lied, maar van alle liedjes van verlangen.

Op afstand scheppen ze al een gevoel van geborgenheid en nabijheid. Daar zal ik thuis zijn, daar wordt op mij gewacht, daar word ik verwacht.

Dat besef is heel wezenlijk voor het geloof. Niet alleen troost, dat zeker ook; en niet alleen het appèl er te zijn voor anderen, dat zeker ook; maar vooral de ondervinding van thuis te komen bij God.

Nu al in dit leven, waarin we voortdurend onderweg zijn, maar ook na dit leven.

Want ons bestaan loopt niet uit op de dood, maar het loopt uit op het Leven, op het onthaal: kom maar binnen, hier is het goed, hier is het licht en warm.

Vandaag nemen we met Psalm 84 op de lippen afscheid van dit huis van de Heer.

Hier mochten we, soms, vaak, ervaren hoe goed het is om in het huis van de Heer te verblijven.

Om door de Levende te worden aangesproken, om te zingen en te bidden, om als gezegende mensen de wereld weer in te gaan. Daar zijn we dankbaar voor.

Als dankbare mensen verlaten we daarom straks dit huis. De één met meer, de ander met minder moeite, weer een ander verlangend en benieuwd naar de toekomst.

Samen gaan we verder, als pelgrims vervolgen we onze reis. En samen zingend verbeelden we ons de toekomst, een nieuw Jeruzalem, een stad, een wereld waarin alle mensen veilig en geborgen zullen wonen.

In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

Amen